

Prognoza pe termen mediu 2023-2026, varianta de primăvară

A. Considerente privind estimările pe termen mediu

Perspectivile macroeconomice pe termen mediu pentru economia națională au fost elaborate în contextul persistenței incertitudinii privind evoluțiile conflictului geopolitic și al ajustărilor structurale necesare după o perioadă dificilă, în care șocurile multiple au afectat parcursul economic. În același timp au fost luate în considerare, pe de o parte, evoluțiile descrescătoare în ceea ce privește cotațiile internaționale ale petrolului, cât și ale unor materii prime, inclusiv mărfurile agroalimentare, dar și apariția unor perturbări în sistemul bancar la nivel global, cu impact nefavorabil asupra costurilor de finanțare.

Perioada de prognoză este caracterizată de intensificarea procesului investițional, susținut de o absorbție bună a fondurilor europene din Cadru Financiar Multianual și în special a celor din PNRR, care să faciliteze reformele structurale, implementarea investițiilor din sectorul energetic, cât și o creștere economică robustă.

Scenariul de primăvară **menține neschimbate estimările** din versiunile de toamnă 2022 și iarnă 2023 asupra evoluției produsului intern brut, operând ajustări descendente în ceea ce privește inflația pentru anul curent și la nivelul anului următor.

Avansul economic prevăzut pentru anul 2023, de 2,8%, este considerat a fi unul prudent, pe fondul unei inflații încă ridicată, dar cu premise favorabile determinate de un comportament bun al serviciilor, ceea ce ar putea conduce ulterior la îmbunătățirea estimărilor. Per ansamblu, construcțiile și serviciile vor performa în anul curent, având creșteri revizuite ascendent comparativ cu prognoza anterioară (+0,8 respectiv +0,4 puncte procentuale), însă aportul pozitiv al acestora va fi diminuat de industrie, afectată de disfuncționalități în lanțurile de aprovizionare și de o cerere externă moderată.

De remarcat dinamismul lucrărilor de construcții pentru care se estimează o creștere a VAB cu 7,0%, susținută în special de componenta construcțiilor inginerești stimulată de absorbția fondurilor europene. Pentru agricultură se prognozează, în condiții climatice favorabile acestui sector, o creștere cu 10,6%, după ce în anul anterior producția s-a diminuat considerabil, pe fondul secetei pedologice.

Activitatea din industrie se va restrânge sub impactul prețurilor încă ridicate la energie electrică și gaze, sectoarele energointensive înregistrând și în acest an contracții de activitate. În acest context a fost operată o revizuire negativă a prognozei anterioare de 0,8 puncte procentuale, respectiv de la o creștere de 0,6% la o reducere cu 0,2% în scenariul actual.

Proiecția principalilor indicatori macroeconomici

- modificări procentuale față de anul anterior -

	2023	2024	2025	2026	
	Prognoza de iarnă	Prognoza de primăvară			
PRODUSUL INTERN BRUT					
- mld. lei	1599,5	1.591,0	1.758,5	1.913,8	2.067,3
- creștere reală, %	2,8	2,8	4,8	5,0	4,6
din care VAB în:					
Industrie	0,6	-0,2	4,0	4,9	4,4
Agricultură, silvicultură, pescuit	10,6	10,6	5,3	1,8	1,6
Construcții	6,2	7,0	9,6	10,0	8,0
Servicii	2,7	3,1	4,6	4,8	4,4
Consum privat	2,7	2,7	4,8	4,9	4,5
Formarea brută de capital fix	6,2	6,8	8,8	9,1	7,3
Export de bunuri și servicii	4,5	4,0	5,2	5,7	5,1
Import de bunuri și servicii	5,2	4,7	6,0	6,2	5,5
Indicele prețurilor de consum (IPC) - medie anuală	10,8	10,7	5,4	3,2	2,9

Sursa: CNSP

Pe latura cererii, consumul privat va urmări o dinamică moderată (+2,7%), în linie cu estimările anterioare, în condițiile în care efectul inflaționist va fi mai intens în prima jumătate a anului. Pentru formarea brută de capital fix, luând în considerare dinamizarea lucrărilor de construcții, rata de creștere a fost majorată la 6,8% (+0,6 puncte procentuale comparativ cu prognoza de iarnă 2023). Astfel, rata de investiție va ajunge la 25,5%, asigurându-se premisele trecerii la un nou model evolutiv bazat pe investiții.

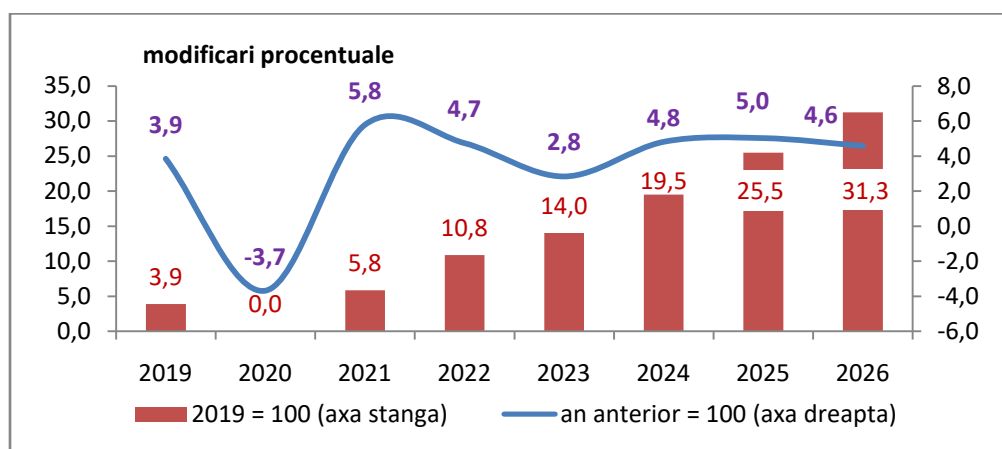
Reducerea mai amplă a cotațiilor internaționale pentru petrol ca și pentru bunurile energetice decât s-a anticipat anterior a impus o **corecție descendentă**, vizibilă în special **pentru inflația de la sfârșitul anului 2023**. Astfel, estimarea creșterii prețurilor de consum în decembrie 2023 față de decembrie 2022 s-a redus cu 0,6 puncte procentuale, de la 8,0% la 7,4% (modificarea mediei anuale este nesemnificativă, de 0,1 puncte procentuale). În perspectivă, prognozele se mențin, excepție făcând anul 2024 unde apar influențele statistice din corecțiile rezultate pentru anul curent.

Deficitul de cont curent a fost estimat a se corecta în anul curent cu 0,4 puncte procentuale, în principal ca urmare a reducerii deficitului balanței comerciale a bunurilor, cât și majorării excedentului pentru soldul serviciilor.

Pe termen mediu, ritmul anual de creștere a produsului intern brut este estimat la **4,8% în intervalul 2024-2026**, cu un vârf în anul 2025 de 5,0%.

Pe latura ofertei se așteaptă ca sectorul industrial să intre într-un proces de redresare, odată cu atenuarea șocurilor, prevăzându-se un spor mediu anual de 4,4%. Atragerea și utilizarea cât mai eficientă a fondurilor europene din PNRR și Cadrul financiar multianual vor face din **construcții sectorul cel mai dinamic** cu un spor mediu anual de 9,2% și unul din principalii susținători ai dezvoltării economiei. Pentru servicii se prevede o creștere medie anuală de 4,6%, iar în evoluția acestora un rol esențial îl vor avea acele domenii cu valoare adăugată ridicată.

Evoluția produsului intern brut

Pe partea cererii, **formarea brută de capital fix (+8,4%)** va reprezenta **factorul principal al dinamizării activității economice**, având în vedere accelerarea investițiilor publice și private în domeniile prioritare, cu finanțare din PNRR. Rezultatul se va concretiza într-o îmbunătățire semnificativă a ratei de investiție (peste 25% în PIB). Concomitent, consumul privat se așteaptă să evolueze la o dinamică medie (+4,7%) inferioară celei a produsului intern brut. Exportul net își va menține contribuția negativă pe întreg intervalul de prognoză, înregistrând o tendință de diminuare treptată, până la 0,5 puncte procentuale în anul 2026.

Prețurile producției industriale, cât și costurile în construcții se așteaptă să înregistreze dinamici ușor mai reduse pentru orizontul de prognoză, ca urmare a scăderilor cotațiilor materiilor prime, inclusiv energie.

România a reușit să păstreze un echilibrul economic relativ stabil, inclusiv în ceea ce privește **piața forței de muncă** care a fost susținută de instituirea unor măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor, o îmbunătățire a flexibilității la locul de muncă, precum și redirecționarea resurselor umane, unde a fost posibil, către sectoarele mai puțin afectate de criză și cu perspectivă de creștere în următorii ani.

Noile date INS disponibile pentru anul 2022 au condus la revizuirea în jos a **populației ocupate** cu aproximativ 5 mii persoane în anul 2023, păstrându-se rata de creștere de 0,5%, iar estimările **numărului mediu de salariați** au fost ajustate în jos cu 0,3 puncte procentuale (de la 1,6% la 1,3%).

Pe termen mediu, piața muncii va urma o traiectorie pozitivă, oferind perspective destul de bune pentru toate categoriile salariale, astfel în intervalul 2024-2026 populația ocupată va crește cu un ritm mediu de 1,0%, iar în cadrul acesteia numărul de salariați se va majora cu un ritm de 2,0%, în timp ce alte categorii de populație ocupată, în principal lucrătorii pe cont propriu, se vor confrunța cu o ajustare marginală. Rata șomajului BIM va continua să scadă și este estimată să ajungă la 4,4% la orizontul de prognoză.

Previziunile în ceea ce privește **câștigurile salariale** sunt în concordanță cu indicatorii activității economice, dar și cu disponibilitatea mediului de afaceri de a corecta efectele inflației pe termen scurt. Pentru anul 2023 câștigul salarial mediu brut este estimat să se majoreze cu 11,8%, până la un nivel de 6840 lei.

În perspectivă, vor exista sectoare economice cu evoluții pozitive, dar și domenii în care inflația și deficitul forței de muncă vor continua să afecteze companiile. În scenariul actual, ritmul mediu anual al câștigului salarial brut se va poziționa în jurul mediei de 9% pentru perioada 2023-2026, în acord cu asigurarea creșterii puterii de cumpărare cu circa 3,8% anual.

B. Prognoze internaționale și riscuri

Conform celor mai recente date publicate de **Fondul Monetar Internațional**, creșterea economică la nivel global în acest an poate ajunge la 2,8%, urmată de o ușoară majorare până la 3,0% în 2024. Scenariul de bază este caracterizat de menținerea unor politici monetare restrictive în vederea temperării inflației, deteriorarea piețelor financiare, continuarea conflictului din Ucraina și extinderea fragmentării geo-economice. Statele din zona Euro vor avansa moderat cu 0,8% în 2023, ca urmare în special a ajustării estimărilor de creștere economică în Spania (+0,4 puncte procentuale, până la 1,5%) și Italia (0,1 puncte procentuale, până la 0,7%). Pentru economia Germaniei, principalul partener al României în industrie, se estimează o ușoară recesiune în acest an (-0,1%) urmată de o revenire cu 1,1% în 2024.

Economia românească va avansa cu 2,4% în 2023 și va accelera până la 3,7% anul următor. În ceea ce privește evoluția prețurilor de consum în România, estimările FMI pentru acest an au fost revizuite ușor în jos până la 10,5%, după care se așteaptă ca inflația să revină pe un trend descendent, pentru anul 2024 prețurile fiind prognozate a se majora cu 5,8%. Deficitul de cont curent se poate îmbunătăți până la (7,9%-7,7%) din PIB în perioada 2023-2024. Rata șomajului va rămâne la un nivel asemănător celui din anul trecut (5,6%), urmând a se diminua ușor în 2024 (5,4%).

Potrivit Băncii Mondiale, dinamica **economiei în România** va încetini la 2,6% în 2023 și se va îndrepta spre o medie de 4% în 2024-2025, fiind influențată de mai mulți factori, printre care efectele de propagare a războiului din Ucraina care au impact asupra economiei europene, inflația de bază persistentă și volatilitatea suplimentară a prețurilor la energie și la produse alimentare.

Capacitatea României de a absorbi eficient fondurile UE va fi esențială pentru o redresare durabilă, verde și favorabilă incluziunii. Fondurile considerabile și reformele structurale asociate ar trebui, de asemenea, să atenueze parțial impactul ratelor mai mari ale dobânzilor și pe cel al incertitudinii asupra investițiilor private.

Comisia Europeană urmează să publice la mijlocul lunii mai prognoza de primăvară, după ce în ediția de iarnă estimarea creșterii economice în 2023-2024 pentru România a fost revizuită ascendent la 2,5%-3,0%.

Prognoze economice pentru România

	CNSP		BM		FMI	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Creștere economică (%)	2,8	4,8	2,6	3,9	2,4	3,7
Inflație, medie (%)	10,7	5,4	10,1	5,4	10,5	5,8

Sursa: CNSP și Rapoarte BM, FMI, aprilie 2023

Riscurile au devenit mai echilibrate în ultimele luni, dar incertitudinile induse de situația geopolitică tensionată vulnerabilizează perspectivele pe termen mediu, pe măsură ce economia globală se ajustează după șocurile din perioada 2020–2022 și recente tulburări din sectorul financiar. Predomină încă îngrijorările legate de recesiune, iar inflația se poate dovedi a fi mai persistentă decât așteptările, determinând continuarea înăsprii politicii monetare.

O escaladare a războiului din Ucraina ar putea declanșa reînnoirea crizei energetice în Europa deși riscul aprovizionării cu energie este unul redus. O eventuală segmentare a piețelor financiare, comerciale și de mărfuri în blocurile regionale ar putea duce la un nou val de întreruperi de producție și la prețuri mai mari pentru mărfurile comercializate la nivel global, cu efecte de propagare globale prin lanțurile de aprovizionare.

C. Evoluțiile pe termen scurt care au stat la baza prognozei macroeconomice

Cele mai recente statistici relevă faptul că **inflația** s-a încadrat în primul trimestru al anului pe un trend descendent, ajungând în luna martie la o rată anuală de 14,5%. **Presiunile inflaționiste au continuat să se manifeste din partea prețurilor bunurilor alimentare** (+21,6%), în timp ce la grupa mărfurilor nealimentare creșterile de preț s-au situat sub medie (+11,1%), evoluție favorizată de reducerea prețurilor la carburanți (-2,3% martie 2023/martie 2022), concomitent cu scăderea cotațiilor internaționale ale petrolului. **Prețurile grupei de energie electrică, gaze și încălzire centrală se mențin încă ridicate** (+35,3%) exercitând efecte nefavorabile asupra ratei anuale totale. Tarifele pentru servicii destinate consumatorilor casnici au continuat însă să se majoreze ajungând în luna martie la o creștere anuală de 10,8%.

Evoluțiile sectoriale, conform celor mai recente date privind indicatorii cu frecvență ridicată, indică, **în medie, o încetinire la nivelul unor activități, cum ar fi industria și serviciile pentru întreprinderi**, comparativ cu evoluția anticipată în prognoza anterioară.

(%) față de perioada similară a anului anterior

Indicatori sectoriali	2021	T1_22	T2_22	T3_22	T4_22	2 luni_23
Producția industrială	7,1	-0,3	-1,6	-0,9	-4,4	-5,0
Lucrările de construcții	-0,6	6,3	3,1	16,3	21,8	9,0
Serviciile pentru întreprinderi*	14,3	20,8	22,5	23,9	19,1	12,9
Transporturi*	17,6	20,2	22,4	18,7	13,1	13,6
Comerț cu amănuntul	10,1	5,5	5,0	3,3	4,2	5,2**
Servicii pentru populație	45,9	36,8	37,0	13,8	25,1	22,4
Indicele prețurilor de consum	5,1	9,0	14,4	15,4	16,2	15,0**

*Volumul producției;

** 3 luni 2023

În contextul actual, perspectivele de redresare solidă a industriei rămân rezervate ținând cont de continuarea conflictului din Ucraina și de sancțiunile asociate, de menținerea unui ritm ridicat al prețurilor produselor energetice cu impact nefavorabil asupra costurilor de producție, cât și de întreruperile din lanțurile globale de aprovizionare. La acestea se adaugă și persistența unei cereri externe scăzute, cauzată de incertitudinile evoluțiilor economice viitoare, manifestate inclusiv la principalii parteneri comerciali ai României, care afectează industria manufacturieră.

De altfel, **producția industrială s-a contractat cu 5,0% în primele două luni din 2023 comparativ cu perioada similară a anului 2022**, într-un ritm mai accentuat cu 0,6 puncte

procentuale față de cel din trimestrul IV 2022 (-4,4%). Evoluția s-a datorat încetinirii activității în **producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă (-12,3%)**, în condițiile unei cereri reduse din partea populației și industriilor energofage, și în **industria prelucrătoare (-3,9%)**, în timp ce producția din **industria extractivă** a avansat cu (1,2%). Cele mai mari dificultăți continuă să se manifeste în **ramura chimiei** care a înregistrat o diminuare cu 20,4% a volumului producției în perioada analizată, în **metalurgie** (-37,2%), sector care s-a menținut în teritoriu negativ în ultimele 12 luni, evoluție similară fiind înregistrată și în industria de **prelucrare a lemnului** (-27,8%).

Pe de altă parte, s-a remarcat o îmbunătățire a activității **fabricării autovehiculelor de transport rutier** în ianuarie-februarie 2023 până la o creștere consistentă de 8,7%, fiind cea mai pronunțată dinamică din ultimii 3 ani, manifestată pe fondul unui efect de bază (scădere în ianuarie-februarie 2022). Creșteri de producție s-au mai înregistrat în ramuri precum **fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice (+14,8%)**, **fabricarea produselor farmaceutice (+10,9%)**, **fabricarea de mașini (+10,1%)**, **fabricarea autovehiculelor de transport rutier (+8,7%)** sau **fabricarea băuturilor (+4,6%)**.

Rezultate favorabile s-au înregistrat în **sectorul de construcții**, după primele două luni avansul ajungând la 9%. Pe elementele de structură creșterea a fost susținută de reparațiile capitale (+19,5%) și construcțiile noi (+13,1%), în timp ce lucrările de întreținere și reparații curente s-au redus în volum cu 6,6%. Analiza pe obiecte de construcții **relevă o activitate susținută în cazul construcțiilor inginerești (+21,0%)**, evoluție ce se corelează cu cea a cheltuielilor cu investițiile de la bugetul de stat (care include cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe). Conform raportului privind execuția bugetară în primele două luni din 2023, aceste cheltuieli s-au majorat cu 85,8%, creșterea fiind susținută de cheltuielile de investiții din fonduri externe, care au fost de peste 2,5 ori mai mari. Majorarea lucrărilor de construcții s-a înregistrat și în cazul clădirilor nerezidențiale (+3,6%), în timp ce pentru clădirile rezidențiale contracția lucrărilor a fost de 1,3%, în condițiile majorărilor succesive ale dobânzilor la creditele imobiliare și a erodării puterii de cumpărare a populației.

În primul trimestru al anului 2023 **volumul cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul** și-a accentuat creșterea la 5,2%, ca urmare a extinderii vânzărilor de bunuri alimentare (+7,3%) dar și nealimentare (+5,9%), chiar și în contextul diminuării puterii de cumpărare a populației. Vânzările de carburanți au stagnat comparativ cu trimestrul I 2022, deși prețurile la combustibil s-au redus comparativ cu perioada similară a anului anterior .

Volumul cifrei de afaceri a serviciilor prestate populației s-a majorat cu 22,4% în primele două luni ale anului curent, creșterea fiind susținută de evoluția sectorului HORECA, care a beneficiat de condiții meteorologice favorabile practicării sporturilor de iarnă. Totodată,

valoarea cifrei de afaceri a serviciilor prestate întreprinderilor s-a majorat cu 18,6% în această perioadă, cu peste 6 puncte procentuale mai puțin față de primul trimestru al anului precedent. Avansul a fost determinat în principal de sectorul transporturi (+20,4%) unde serviciile de transport pe apă și transport aerian au fost componentele locomotivă cu creșteri importante de 79,6%, respectiv 48,6%, dar și de alte servicii (+22,2%). Afacerile din serviciile informatice și tehnologia informației și-au atenuat dinamica până la 15,2%, după creșterile consistente înregistrate în anul anterior.

Comerțul internațional cu bunuri a pierdut din intensitate în ianuarie-februarie 2023 comparativ cu perioada similară a anului trecut, însă evoluția a fost una pozitivă, în sensul în care **ritmul de creștere al exporturilor s-a situat cu 3,6 puncte procentuale peste cel al importurilor** (+9,0% față de +5,4%). **Exporturile** au fost susținute în proporție de 44,2% din mașini și echipamente pentru transport, care au înregistrat o creștere cu 10,8% față de intervalul de comparație al anului 2022 și de industria manufacturieră (fier, oțel, cauciuc, metal, lemn-exclusiv mobilă, articole de îmbrăcăminte și accesorii, încălțăminte, mobilă și părțile ei, aparatură de măsură și control etc.) care, cu o valoare de 4,5 miliarde euro, a reprezentat circa 30% din total. **Importurile** au fost susținute, în principal, de industria auto și cea manufacturieră, acestea constituind 35,7%, respectiv 28,3% din structura achizițiilor de bunuri de pe piețele externe.

Schimburile comerciale derulate s-au concretizat într-un sold negativ de 4,4 miliarde euro, recuperându-se 232 milioane euro din nivelul intervalului de comparație al anului 2022. Zona de petrochimie (produse farmaceutice, îngrășăminte, materiale plastice etc.) a generat 47,0% din nivelul deficitului extern, cu o valoare de 2,1 miliarde euro, în timp ce pierderea înregistrată în schimburile comerciale cu combustibili și lubrifianți a fost de 556,9 milioane euro și a constituit 12,7% din nivelul total al deficitului.

Deficitul **contului curent al balanței de plăți externe** a înregistrat în primele două luni ale anului 2023 o valoare de 2,61 mld. euro, cu 17,1% mai puțin față de aceeași perioadă a anului precedent. **Corecția deficitului** s-a datorat reducerii pierderii înregistrată de **balanța comercială** cu 130 mil. euro, dar și contribuției pozitive a soldului serviciilor cu un excedent de 1,97 mld. euro, provenit, în principal, din serviciile de telecomunicații, informatice și informaționale (845 mil. euro) și cele de transport (791 mil. euro).

Salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată s-a majorat de la 1 ianuarie 2023, conform H.G nr.1447/2022, la 3000 lei, cu 17,6% mai mult decât nivelul înregistrat în anul precedent. În acest context, realizările de producție obținute în unele activități, dar și faptul că peste 20% din salariați beneficiază de salariul minim, au condus la creșterea **câștigului salarial mediu brut** cu 13,1% în ianuarie-februarie 2023. Corespunzător, în termeni reali, câștigul salarial net a cunoscut o diminuare cu 0,4%, dar care va trece în teritoriu pozitiv în următoarea perioadă, pe măsură ce inflația va scădea gradual.